

Aaltjeroute Smeerling (4 km)

Route 38: De Aaltjeroute, Smeerling, 4 kilometer

De route volgt het verhaal van het meisje Aaltje.

Aaltje is een meisje uit Westerwolde in Groningen. Ze werd geboren in 1786 in Smeerling, een buurtschap tussen Onstwedde en Vlagtwedde.

In 1909 bouwen Albert Wilzing en Wupke Maarsingh een nieuwe boerderij in Smeerling. Ongeveer zeventig jaar later komen er bij het verwijderen van het vloerzeil onder de kachelplaat in een slaapkamer oude papieren tevoorschijn. Vuil en beschadigd, maar met een vergrootglas is de tekst grotendeels te ontcijferen.

Het blijkt om een deel van een kasboekje te gaan. Het kasboekje begint in 1773. Er staan de dagelijkse uitgaven en inkomsten in van voogden voor hun 'pupillen', (half)weeskinderen uit de Smeerlinger familie Hoisingh. Het kasboekje geeft een uniek doorkijkje in het dagelijkse leven in Westerwolde in die tijd.

Vanaf 1792 houdt hoofdvoogd Boele Elzes Halmingh het kasboekje bij vanwege zijn voogdijschap over de op 13 juni 1786 geboren Aaltje Hindriks Hoisingh. De voogdij eindigt nadat Aaltje op 12 december 1810, op 24-jarige leeftijd, trouwt met Hanne Jans Hids (1786) uit Veenhuizen. Aaltje en Hanne krijgen negen kinderen. De jongste dochter, Ikien (1828), trouwt in 1860 met Berend Jans Wilzing (1822) uit Veenhuizen.

Ikien en Berend Jan krijgen vier kinderen waaronder Albert Berend Wilzing die in 1909 de boerderij laat bouwen waar het kasboekje gevonden werd.

Het Hoisinghstee ligt tussen het Halmingh (nu Gasterij Natuurlijk Smeerling) en het Hiddingh (nu Bed & Breakfast Hiddinghhoeve), maar wordt vanwege de slechte staat in 1930 door Aaltjes kleinzoon Albert Berend Wilzing afgebroken.

De Aaltje-route leidt u langs enkele plekken uit de verhalen uit het in 2020 uitgebrachte boekje 'Aaltje – vier generaties kinderen uit Smeerling in het Groningse Westerwolde'. Op de route ontmoet u niet alleen Aaltje (1792 e.v.), maar ook Boele tijdens de markescheiding (1844), Wupke in WO-II (1943) en Berend op het boerplak (1966).

Beste wandelaar,

Heeft u genoten van deze wandeling? Stichting Wandelen in Westerwolde heeft 40 wandelingen in Westerwolde en het 100 km lange Westerwoldepad.

Onze bijna 100 vrijwilligers zijn druk met het onderhouden en beloopbaar houden van deze wandelingen. Om dit voort te zetten zouden wij uw financiële bijdrage goed kunnen gebruiken. Via de hiernaast geplaatste QR-code komt u op een betaalverzoek waarvan u het bedrag zelf kunt aanpassen.

Namens uw medewandelaars alvast hartelijk dank.

Startpunt: Parkeerplaats tegenover Gasterij Natuurlijk Smeerling, Smeerling 15, Onstwedde.

U zult tijdens de wandeling op 6 punten een bordje met een QR-code tegenkomen. Door de code te scannen met uw smartphone kunt u verhalen horen van Aaltje, Berend, Wupke en Boele. Mocht dit niet lukken, dan kunt u altijd nog thuis de geluidsfragmenten beluisteren op de website www.aaltjesstee.nl/audio

1. Vanaf de parkeerplaats **rechtsaf** naar de klinkerweg. Als u voor de klinkerweg staat bevindt zich op een paal aan uw linkerhand de *eerste* QR-code van deze route. Hier hoort u het verhaal van Aaltje: 'Vanoet bedstee'. Als u op dit punt recht vooruit kijkt, richting de weilanden naast gasterij, dan ziet u de plek waar de boerderij Hoisinghstee heeft gestaan.
2. U loopt linksaf over de klinkerweg, en gelijk na ca. 50 m. bij ANWB-wegwijzer 2461-1 gaat u **linksaf** het fietspad op (richting Sellingen 13 km).
3. U volgt het fietspad tot het bruggetje over de Ruiten Aa. Op de linker brugleuning vindt u het *tweede* bordje met een geluidsfragment waarin Aaltje samen met haar vriendin Albertje vist. U gaat **over** het bruggetje en **vervolgt** het fietspad.
4. U komt in het Metbroekbos.
5. Ter hoogte van wandelknooppunt 74 gaat u **rechtsaf door** een **klaphekje**. (Dit pad kan in bepaalde seizoenen behoorlijk drassig zijn. U komt langs het bankje 'n Meroakel Stee en verderop nog langs een herinneringsbankje).
6. Aan het eind van het pad gaat u weer **door** een **klaphekje**.
7. U **steekt** de verharde weg **over** en loopt **rechtsaf** over het gras langs het water.
8. Na ca. 200 m ziet u aan de rechterkant van de weg op de 2^e wring (hek) het *derde* bordje met een geluidsfragment waarin Aaltje hooit.
9. U vervolgt uw tocht en komt **over** een brug.
10. Na de brug gaat u gelijk **linksaf** en **vervolgt** u uw weg via het graspad langs het water.
11. Na 400 m (vlak voordat u bij een dam in het water komt), ziet u rechts een zwart paaltje staan: wandelknooppunt 96. Hier **steekt** u de weg **over** en **volgt** dan het fietspad. (Na 100 m links een bankje).
12. Na 450 m, als het verharde fietspad eindigt, gaat u **rechtsaf**. (Hierna zijweg naar links (Davy Crockethoeve) en pad naar rechts negeren).
13. Waar de weg naar rechts buigt, ziet u links de "Pick-k-nicktafel", een kunstwerk van Chris Verbeek.
14. Ca. 50 m na het kunstwerk is aan de rechterkant van de weg de zogenaamde Boerplak. Hier vindt u het *vierde* bordje met een geluidsfragment waarin te horen is wat Berend hier beleeft.
15. Op de driesprong gaat u **linksaf**.
16. Na 100 m ziet u links het *vijfde* bordje met een geluidsfragment. Deze keer het verhaal van Wupke over het hier neergestorte vliegtuig in de Tweede Wereldoorlog.
17. Einde weg op fietspad **rechtsaf**.
18. Eerste weg **rechts** en u bent weer in het beschermd dorpsgezicht Smeerling.
19. Ca. 75 m na de ingang van Gasterij Smeerling vindt u op het hek rechts (tegenover de ingang naar de parkeerplaats) het *laatste* bordje met een fragment uit het verhaal van Boele (die hier woonde) en de markescheiding.

Heeft u **op- of aanmerkingen** over de wandeling of onjuistheden in de beschrijving aangetroffen? Meld het ons via het contactformulier op de website of per e-mail: info@wandeleninwesterwolde.nl.